

PROGRAM KSZTAŁCENIA NA STUDIACH WYŻSZYCH
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE*
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

I. PROGRAM KSZTAŁCENIA
obowiązujący od roku akademickiego 2016/2017

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU

Kod kierunku		3PSYCH
Nazwa kierunku studiów w języku	polskim	Psychologia
	angielskim	Psychology
Wydział		Pedagogiczny i Artystyczny
Poziom kształcenia		jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia		Profil studiów ogólnoakademicki jak też forma studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, wynika z założonych kierunkowych efektów kształcenia i umiejscowienia ich w obszarowych efektach kształcenia nauk społecznych oraz w mniejszym zakresie obszarowych efektach nauk humanistycznych i nauk medycznych
Obszar kształcenia		Kierunkowe efekty kształcenia dla psychologii jednolite studia magisterskie zostały opracowane zgodnie z obszarowymi efektami kształcenia określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8.08.2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz.U. nr 179, poz. 1065) zgodnie z opisem efektów kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych (64%). W niezbędnym zakresie, wynikającym z charakteru zawodu psychologa 18% efektów odniesiono jednocześnie do opisu efektów obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i 18% efektów odniesiono do opisu efektów obszaru kształcenia w zakresie nauk medycznych. <i>Uzasadnienie:</i> Kierunek studiów – <i>psychologia</i> – jako dyscyplina naukowa należy do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych. Dotyczy to zwłaszcza empirycznego charakteru wiedzy psychologicznej, a także metodologii, możliwości aplikacyjnych i odniesień etycznych zbliżonych do tych stosowanych w innych naukach społecznych, takich jak: nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, pedagogika, socjologia. Podstawę rozumienia społecznej natury człowieka i jego relacji ze środowiskiem psychologia czerpie z socjologii. Wykorzystuje ona też wiedzę z zakresu pedagogiki i nauk o poznaniu i komunikacji społecznej pozwalającą na diagnozowanie sytuacji jednostki, grup

	społecznych, problemów społecznych oraz możliwości dokonywania zmian w życiu jednostki, grupy, czy społeczności. Tradycyjnie psychologia wywodzi się z obszaru nauk humanistycznych. Z tego obszaru, a szczególnie takich jego dyscyplin naukowych, jak pedagogika, filozofia, nauki o rodzinie oraz nauki o zarządzaniu – pochodzą często inspiracje zarówno do tworzenia i rozwijania teorii psychologicznych, jak i stawiania hipotez przy prowadzeniu badań empirycznych. Współcześnie rozwijająca się psychologia jako nauka uwzględnia również biologiczne uwarunkowania psychicznego funkcjonowania człowieka. Wiedza ta dotyczy zdrowia człowieka w wymiarze fizycznym i psychicznym. W tym sensie psychologia korzysta także z wiedzy z obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu i o kulturze fizycznej. Odnosi się to szczególnie do takich subdyscyplin psychologicznych, jak: biologiczne podstawy zachowania, neuropsychologia, psychologia kliniczna, psychopatologia, psychologia zdrowia, niepełnosprawności i rehabilitacji. Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu wyróżnionych dyscyplin naukowych, odpowiednio do trzech obszarów wiedzy – nauk społecznych, nauk humanistycznych, nauk medycznych, o zdrowiu i kulturze fizycznej – w aspekcie teoretycznym i praktycznym są wykorzystywane w ramach prowadzonych działań badawczych, diagnostycznych i związanych ze stosowaniem pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów występujących w różnych obszarach życia człowieka i grup społecznych
Dziedziny nauki	Dziedziny do których odnoszą się zakładane efekty kierunkowe <i>psychologia</i> – jednolite studia magisterskie to: - dziedzina nauk społecznych, - dziedzina nauk humanistycznych, - dziedzina nauk medycznych
Dyscypliny naukowe	Dyscypliny do których odnoszą się efekty kierunkowe psychologia – jednolite studia magisterskie: - psychologia - pedagogika - socjologia - nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, - nauki o mediach - filozofia - nauki o rodzinie - nauki o zarządzaniu - biologia medyczna - medycyna
Dyscyplina wiodąca	Psychologia
Forma studiów	Stacjonarne i niestacjonarne
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	Magister
Powiązanie kierunku studiów z misją i strategią rozwoju UJK	Powołanie na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym nowego kierunku – psychologii jako jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim ściśle wiąże się z misją Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (UJK), którą jest prowadzenie wyspecjalizowanych badań naukowych

	i wszechstronnej działalności edukacyjnej z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad humanizmu, demokracji i tolerancji. Jest nią również oparta na uniwersalnych wartościach humanistycznych, obywatelskich i patriotycznych misja edukacyjna, społeczna i kulturotwórcza Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego. Realizacja edukacyjnej misji Wydziału wyrażona jest zarówno w zakresie podejmowanych badań naukowych, jak i realizowanych procesów dydaktycznych. Powołanie nowego kierunku – <i>psychologia</i> – jest spójne z celami określonymi w misji Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego polegającymi na wzbogacaniu i rozszerzaniu oferty edukacyjnej i badawczej dostosowanej do aktualnej sytuacji rynkowej w nawiązaniu do współpracy w ramach nauk pedagogicznych, społecznych i medycznych. Głównym celem edukacyjnym realizowanym w ramach kierunku psychologii byłoby kształcenie psychologów przygotowanych do pracy pomocowej, edukacyjnej, wychowawczej i terapeutycznej na rzecz instytucji państwa, samorządu terytorialnego, gmin i organizacji pożytku publicznego. Stanowi ono także wyjście naprzeciw oczekiwaniom przyszłych studentów zainteresowanych większą różnorodnością kierunków studiów oraz atrakcyjnością i mobilnością nowych specjalności dostosowanych do potrzeb rynku pracy odpowiednio do analiz trendów edukacyjnych w kraju i za granicą. Dbałość o zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia, zgodnie z jego integralnym modelem łączącym wiedzę, postawy i umiejętności oraz kreowanie społecznie pożądaných postaw, wzorców zachowań i wartości będzie wyznacznikiem wysokich kwalifikacji zawodowych absolwentów i przygotowywać ich do odpowiedzialnego pełnienia funkcji psychologa w obszarze edukacyjnym, społecznym, medycznym i gospodarczym. <i>Psychologia</i> jako nowy kierunek studiów o profilu ogólnoakademickim wpisuje się w priorytety, cele operacyjne i zadania określone w ramach Strategii Rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na lata 2012-2020 „Nauka – Edukacja – Baza – Otoczenie – Zarządzanie”. Zgodnie z przyjętymi w Strategii priorytetami, także działania Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego wyrażają zobowiązanie do troski o najwyższą jakość pracy badawczej i dydaktycznej oraz o kształt współczesnej edukacji. Utworzenie nowego kierunku – psychologii – odwołuje się do obszaru Priorytetu 1 Strategii – <i>Nauki jako fundamentu Uniwersytetu</i>, zgodnie z którym Uniwersytet Jana Kochanowskiego, będący jedyną w województwie świętokrzyskim uczelnią uniwersytecką stwarza możliwości harmonijnego rozwoju różnorodnych dyscyplin naukowych wspierając rozwój dyscyplin uznanych za priorytetowe za względu na posiadane zasoby kadrowe i bazę badawczą,
--	---

	zwłaszcza w zakresie badań naukowych mających istotne znaczenie dla życia społecznego, kultury, edukacji, ochrony zdrowia i gospodarki regionu świętokrzyskiego i ziemi piotrkowskiej. W trosce o jedność nauki i edukacji oraz wysoką jakość kształcenia, powołanie kierunku psychologii odnosi się także do Priorytetu 2 – Edukacji – wysokiej jakości i różnorodnej oferty kształcenia – szczególnie w aspekcie aktualizacji i unowocześniania oferty dydaktycznej UJK odpowiednio do zapotrzebowania społecznego oraz regionalnego i ponadregionalnego rynku pracy. Wyposażenie Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego UJK w nowoczesną infrastrukturę dydaktyczną z dostępem do elektronicznych nośników informacji, jej dalsza rozbudowa oraz dynamicznie rozwijająca się kadra naukowa, aktywna i otwarta na nowości, a także aktualne potrzeby rynku stanowią przy tym ważną okoliczność sprzyjającą tworzeniu nowego kierunku, zapewnieniu atrakcyjnych warunków studiowania zgodnych z oczekiwaniami młodzieży, celem uzyskania w przyszłości wysokiej pozycji na rynku pracy (Priorytet 3 – Baza – rozbudowa i unowocześnianie infrastruktury UJK). Specyfika nowego kierunku – psychologii – jest również zgodna z Priorytetem 4 Strategii – Otoczenie – otwarty Uniwersytet, w myśl którego wyzwaniem dla Uniwersytetu winno być inspirowanie i efektywne wykorzystywanie różnorodnych możliwości współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, kulturalnym, edukacyjnym i samorządowym (m. in. w obszarze rozwoju ochrony zdrowia). W okresie aktualnego intensywnego rozwoju Uniwersytetu, w którym następuje znacząca rozbudowa infrastruktury oraz szereg zmian organizacyjnych uwzględniających dynamikę rozwoju społecznego i gospodarczego regionu świętokrzyskiego i ziemi piotrkowskiej, wysokiej jakości kształcenie i odpowiedni poziom badań naukowych prowadzonych we współpracy z partnerami regionalnymi, krajowymi i zagranicznymi w zakresie psychologii istotnie umocni tym samym pozycję Uniwersytetu jako centrum wiedzy i kompetencji w regionie w zakresie edukacji, kultury, nauki, ochrony zdrowia i gospodarki (Priorytet 5 – Zarządzanie – sprawny i przyjazny Uniwersytet). Uniwersytet Jana Kochanowskiego jest prężnie działającym ośrodkiem akademickim, ale nie miał on w swojej ofercie studiów na kierunku <i>Psychologia</i>. W okresie intensywnego rozwoju Uniwersytetu nabiera realnego wymiaru potencjał niezbędny dla kształcenia w zakresie psychologii. Szybki rozwój przemysłu województwa świętokrzyskiego tworzy konieczność przygotowania psychologicznej kadry mogącej w profesjonalny sposób wspierać postęp. Dzięki psychologii zorientowanej na psychologie: ekonomiczną, pracy, reklamy,
--	--

	zatrudnienia i funkcjonowania w grupach pracowniczych itd., można pomóc człowiekowi w odnalezieniu się i kreatywnym działaniu na rodzimym rynku pracy. Co więcej, profesjonalnie przygotowani absolwenci mogą przyczynić się do jeszcze większej aktywności przedsiębiorców, lepszej organizacji pracy, optymalizacji procesów technologicznych. Rejestrowane jest również spore zapotrzebowanie społeczne na psychologów w organizacjach pozarządowych. Do chwili obecnej już w regionie powstało 3578 organizacji tego typu. W ich ramach podejmowane są rozmaite inicjatywy, realizowane są programy oraz zadania publiczne wymagające fachowej wiedzy psychologicznej. W regionie działa też przeszło 100 ośrodków pomocy społecznej, w których psychologowie mogą wspomóc zawodową działalność ich pracowników oraz mogą służyć pomocą beneficjentom tych placówek, a więc rodzinom, osobom niepełnosprawnym, samotnym czy w podeszłym wieku itd. duże zapotrzebowanie zgłaszają instytucje medyczne, których zadaniem jest zajmowanie się diagnostyką i leczeniem zaburzeń psychicznych, wspomaganiem leczenia chorych somatycznie i ich rehabilitacją. Pod Kielcami działa duży szpital psychiatryczny, który ma również filię w samych Kielcach. Ponadto w mieście funkcjonuje i wciąż rozrasta się nowoczesna klinika onkologiczna. W tych placówkach niezbędni są psychologowie wspierający proces diagnozy, prowadzący terapię, kierujący pracą warsztatów terapii zajęciowej, pomagający ludziom chorym terminalnie itd. Psychologowie potrzebni są też w ośrodkach terapeutycznych, wsparcia kryzysowego, poradniach rodzinnych i małżeńskich, zdrowia psychicznego oraz w sanatoriach i <i>Domach Seniora</i>, występujących w sporej liczbie w regionie.
Nazwy specjalności	1. Psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka 2. Psychologia kliniczna 3. Psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka

2. WARUNKI REKRUTACJI NA STUDIA

Zasady rekrutacji: rekrutacja prowadzona jest w oparciu o zasady i kryteria przyjęte Uchwałą Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Zasady te opublikowane są w uczelnianym *Informatorze dla kandydatów dla studia* w danym roku akademickim oraz na stronie internetowej **www.ujk.edu.pl**. Planowane kryteria przyjęć na kierunek *psychologia* jednolite studia magisterskie (po uzyskaniu ministerialnej zgody). Przyjęcia na studia będą odbywały się na podstawie konkursu świadectw maturalnych. Brane pod uwagę będą oceny z egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz biologii lub historii lub matematyki. Przeliczanie ocen na punkty zgodnie z zasadami przyjętymi przez Senat UJK (Uchwała nr 40/2014 ze Zmianami w Uchwale Nr 6/2015, 452015 i późniejszymi zmianami).

Przewidywany limit przyjęć na studia wraz ze wskazaniem liczby osób przyjętych, warunkującej uruchomienie edycji studiów: limit przyjęć:

- na studia stacjonarne 90 osób,
- na studia niestacjonarne 60 osób.

Warunkiem uruchomienia edycji studiów jest minimalna liczba osób przyjętych tj. 25 osób (Zarządzenie Rektora nr 39 z 2015r.)

3. PROGRAM KSZTAŁCENIA

Ogólne cele kształcenia	Jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia mają na celu profesjonalne przygotowanie studenta do pracy w zawodzie psychologa. Student ma możliwość wyboru jednej z trzech specjalności, które dają możliwość wielostronnej wiedzy, kompetencji i umiejętności w wybranym obszarze. Psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka przygotowuje do pracy psychologicznej w obszarze zarówno społecznej, jak i zawodowej aktywności człowieka. Psychologia kliniczna jest specjalnością, której głównym celem jest poznanie funkcjonowania człowieka z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz somatycznego oraz przygotowanie do pracy z nim. Psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka ma na celu dostarczenie wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w poszczególnych etapach rozwoju w przebiegu całego życia (life-span), począwszy od okresu prenatalnego a skończywszy na wieku senioralnym (późnej dojrzałości) oraz wspierania rozwoju człowieka zarówno w normie, jak i poza nią. Kształcenie w ramach specjalności umożliwia studentom/absolwentom przygotowanie się do różnorodnych form pracy psychologicznej, zarówno w obszarze zawodowym, społecznym klinicznym, jak i wspierającym rozwój człowieka. Celem jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia jest przygotowanie profesjonalnych i odpowiedzialnych absolwentów do pracy psychologicznej w różnorodnych instytucjach, gdzie będą mieli możliwość diagnozowania, wspierania różnorodnych potrzeb środowiska, grupy i jednostki.
-------------------------	--

Sylwetka absolwenta

Pięcioletnie studia magisterskie na kierunku psychologia, specjalność: *psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka* oraz specjalność: *psychologia kliniczna* i specjalność: *psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka* dają studentowi wielostronną, interdyscyplinarną i pogłębianą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. W trakcie kształcenia na kierunku Psychologia jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim student zdobywa:

- **Wiedzę** – dotyczącą istoty natury ludzkiej, mechanizmów społecznej i zawodowej działalności człowieka, rozwoju jednostki i specyfiki jej funkcjonowania na każdym etapie życia, włącznie z ewentualnie występującymi zaburzeniami zdrowia psychicznego i somatycznego, oraz metod psychologicznej diagnozy, a także sposobów udzielania pomocy i wsparcia. Ponadto zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
- **Umiejętności** – rozpoznawania psychologicznych uwarunkowań, mechanizmów, procesów i zaburzeń funkcjonowania człowieka, planowania i organizowania pracy, posługiwania się specjalistycznym językiem psychologicznym, prowadzenia badań naukowych, dostrzegania oraz samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych w ramach danej specjalności, nawiązywania i podtrzymywania kontaktu psychologicznego, posługiwania się odpowiednimi metodami diagnostycznymi oraz analizowania i interpretowania uzyskanych za ich pomocą wyników, zastosowania różnych form oddziaływania psychologicznego w wymiarze osobistym i społecznym, planowania i przeprowadzania działań profilaktycznych.
- **Kompetencje** – osobiste i społeczne potrzebne do aktywnego działania we wszystkich tych dziedzinach życia, gdzie profesjonalna, psychologiczna wiedza jest niezbędna, pomocna, wspierająca i usprawniająca funkcjonowanie człowieka, a więc absolwenta cechuje gotowość do stałego pogłębiania swojej wiedzy i zdobywania fachowego doświadczenia, prezentuje postawę zrozumienia i zaangażowania w udzielaniu pomocy psychologicznej, kieruje się przy tym etycznymi pryncypiami, jest zaangażowany i kreatywny w rozwiązywaniu problemów natury psychospołecznej, chętnie działa w psychologicznych grupach i organizacjach, a

ponadto podejmuje różnego rodzaju inicjatywy w środowisku lokalnym i jest w stanie zmobilizować ludzi do działania na rzecz danej społeczności.

Szczegółowa charakterystyka absolwenta jednolitych studiów magisterskich na kierunku *Psychologia* w zależności od specjalności:

Absolwent specjalności: *psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka* zdobywa **wiedzę** na temat działania człowieka w systemach społecznych, kulturowych i zawodowych. Zna naturę wpływu społecznego, procesów grupowych, autoprezentacji, oceniania i podejmowania decyzji, uwarunkowań ekonomicznych, kulturowych i politycznych, uprzedzeń oraz konfliktów. Ponadto dysponuje wiedzą dotyczącą aktywności zawodowej człowieka, jego funkcjonowania w organizacji, komunikowania się w miejscu pracy, negocjacji i mediacji, kreatywności i przedsiębiorczości.

Będzie miał wykształcone **umiejętności** ważne dla efektywnego funkcjonowania społecznego i zawodowego, takie jak: dokonywanie psychologicznej diagnozy w aspekcie społecznym i zawodowym, oraz analizy i interpretacji uzyskanych wyników, dostrzeganie sił działających na arenie politycznej oraz problemów grup osób obcych i odmiennych, budowanie projektów przeciwdziałania wykluczeniu, efektywne prowadzenie grupy, zarządzanie zasobami ludzkimi, diagnozowanie przeszkód zaburzających sprawne funkcjonowanie w organizacji, rozwiązywanie konfliktów drogą negocjacji i mediacji, doradztwo w zakresie kariery zawodowej, dokonywanie selekcji pracowników, tworzenie kampanii reklamowych i promocyjnych, prowadzenie szerokiego wachlarza szkoleń i warsztatów dotyczących rozwoju kompetencji społecznych, przełamywania wyuczonej bezradności bezrobotnych, kształtowania pozytywnych relacji interpersonalnych, kreatywności, zachowań prozdrowotnych itp.

Szeroki wachlarz **kompetencji** zdobytych przez absolwenta zapewni mu profesjonalne działanie, począwszy od diagnozy problemów jednostki, społeczności, grupy pracowniczej, organizacji czy korporacji, poprzez wspomaganie działalności zawodowej i społecznej ludzi, a skończywszy na tworzeniu i realizacji programów przełamywania czy przeciwdziałania trudnościom w tych obszarach. Wśród tych kompetencji znajdują się takie jak: przyjęcie postawy zaangażowania, poszukiwanie i gromadzenie danych, analizowanie informacji, formułowanie wniosków, skuteczne komunikowanie się z otoczeniem, efektywne dzielenie się wiedzą psychologiczną, kreatywność i elastyczność w działaniu, radzenie sobie ze stresem, zdolność do rozpoznawania

zagrożeń dla podmiotowości człowieka w miejscu pracy i w życiu społecznym, a ponadto mobilizowanie siebie i innych do samorozwoju oraz sumiennego i wytrwałego realizowania różnych zadań pracowniczych i społecznych, aktywne działania na rzecz rozbudowy i dobrego funkcjonowania sieci ośrodków wspierania rozwoju przedsiębiorczości, organizacji pozarządowych, placówek pomocowych itp.

Absolwent specjalności: *psychologia kliniczna* posiada pogłębioną **wiedzę** pozwalającą na opis i wyjaśnianie zdrowych oraz zaburzonych form zachowania i funkcjonowania psychospołecznego osoby oraz grupy. Zna podstawy teoretyczne psychologii klinicznej i psychopatologii człowieka na przestrzeni życia (dzieci, młodzież, dorośli). Jest wyposażony w wiedzę o specyfice funkcjonowania człowieka z zaburzeniami zdrowia psychicznego oraz somatycznego. Dysponuje wiedzą w zakresie obowiązujących standardów sporządzania opinii psychologicznych.

Absolwent jest wyposażony w **umiejętności** praktyczne polegające na diagnozowaniu zdrowia lub zaburzeń w celu zastosowania adekwatnych psychologicznych form pomocy. Posiada umiejętności pozwalające na działania w promocji i ochronie zdrowia, prewencji zaburzeń oraz zna podstawy pomocy psychoterapeutycznej. Efektywnie korzysta z wystandaryzowanych narzędzi diagnostycznych, potrafi również konstruować proste narzędzia poprawne pod względem psychometrycznym. Potrafi także formułować i weryfikować hipotezy wskazujące na przyczyny i mechanizmy powstawania zaburzeń. Interpretuje wyniki badań psychologicznych oraz komunikuje wnioski zainteresowanemu pacjentowi/klientowi, jego rodzinie, zespołowi leczącemu. Studia na tej specjalności przygotowują do podejmowania działań terapeutycznych. Student uzyskuje możliwości rozwoju własnych umiejętności nawiązywania kontaktu, budowania relacji, prowadzenia rozmowy z osobą wykazującą zaburzenia.

Absolwent dysponuje podstawowymi **kompetencjami** diagnostycznymi w zakresie normy i patologii zgodnie z obowiązującymi systemami klasyfikacji. W oparciu o posiadaną wiedzę potrafi profesjonalnie analizować i interpretować nieprawidłowe zachowania indywidualnych osób a także grup i konstruować programy terapeutyczne ukierunkowane na poprawę funkcjonowania człowieka. Ma kompetencje pozwalające na przyjęcie postawy zaangażowania w proces pomocy osobie potrzebującej, rozpoznawanie i nazywanie własnych emocji oraz radzenie sobie z nimi w sytuacjach trudnych, adekwatne wykorzystywanie słownictwa psychologicznego w

	zależności od odbiorcy (profesjonalista/nieprofesjonalista). Absolwent tej specjalności przestrzega zasad wynikających z kodeksu etyczno-zawodowego psychologa, cechuje go empatia. Absolwent specjalności: <i>psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka</i> posiada wiedzę na temat funkcjonowania człowieka w poszczególnych etapach rozwoju w przebiegu całego życia (life-span), począwszy od okresu prenatalnego a skończywszy na wieku senioralnym (późnej dojrzałości). Poznaje mechanizmy kształtowania się instrumentalnych i kierunkowych procesów psychicznych w kontekście ogólnych i specyficznych, indywidualnych i społecznych czynników rozwojowych. W tym znaczenie niepełnosprawności lub dysharmonijności indywidualnego wzorca rozwojowego jednostki oraz nietypowych środowisk rodzinnych w kształtowaniu trajektorii życiowych. Zdobywa wiedzę w zakresie mechanizmów i strategii wspomagania rozwoju oraz przezwycięzania sytuacji trudnych związanych z edukacją i wychowaniem, życiem rodzinnym i osobistym. Ponadto opanowuje wiedzę dotyczącą diagnozy rozwojowej i modeli badań nad rozwojem. Absolwent będzie miał wykształcone umiejętności diagnozy i interpretacji rozwijających się procesów psychicznych. Ponadto będzie potrafił podejmować działania: profilaktyczne i wspierające rozwój w okresie dzieciństwa, młodości, a także wieku senioralnego, a także stosować wybrane formy terapii. W szczególności zdobędzie umiejętności w zakresie: diagnozy i wspierania rozwoju dziecka i ucznia niepełnosprawnego, chorego somatycznie, dysharmonijnie rozwijającego się, a także wspierania rodzin doświadczających sytuacji trudnych. Absolwent nabędzie szeroki wachlarz kompetencji, umożliwiających profesjonalne działania, obejmujące zarówno doskonalenie warsztatu diagnostycznego, rozwój świadomości metodologicznej i terapeutycznej, dopasowywanie zadań rozwojowych do kontekstualnych zasobów i osobniczych dyspozycji. W szczególności rozwinie w sobie następujące kompetencje: przyjmowania postawy zaangażowania, poszukiwania i gromadzenia danych, analizowania informacji, wyciągania wniosków, skutecznego komunikowania się z profesjonalistami oraz nieprofesjonalistami, efektywnego dzielenia się wiedzą psychologiczną, kreatywności i elastyczności w działaniu, radzenia sobie ze stresem i kontroli emocji, zdolności do rozpoznawania zagrożeń rozwojowych, a ponadto motywowania siebie i innych do samorozwoju oraz sumiennego i wytrwałego realizowania różnych wyzwań życiowych itp.
Możliwości kontynuacji	Absolwent pięcioletnich studiów magisterskich na kierunku

kształcenia przez absolwentów	<i>psychologia</i> jest przygotowany do profesjonalnego działania zgodnie z ukończoną specjalnością oraz do dalszego kształcenia się na studiach podyplomowych, kursach i szkoleniach. Może rozpocząć specjalizację z zakresu psychologii klinicznej, uczestniczyć w podyplomowym kursie przygotowującym do certyfikatu psychoterapeuty, a także poszerzać wiedzę i umiejętności na konferencjach naukowych, warsztatach itp.
Możliwości zatrudnienia/typowe miejsca pracy	Ukończenie studiów na kierunku <i>psychologia</i> uprawnia absolwenta do wykonywania pracy w poradniach zdrowia psychicznego, szpitalach, oświacie, sądownictwie, policji, więziennictwie, firmach szkoleniowych i konsultingowych, działach personalnych firm, mediach, reklamie, agencjach badań marketingowych i w sektorze prywatnym. Ukończenie specjalności <i>psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka</i> daje absolwentowi szerokie możliwości zatrudnienia w kraju i zagranicą. Może to być praca: na uczelniach, w ośrodkach badania opinii społecznej, w firmach konsultingowych, doradczych i prowadzących szkolenia, w ośrodkach pomocy społecznej, w organizacjach do spraw uchodźców i emigrantów, w agencjach reklamowych, w mediach, w administracji publicznej i biurach pośrednictwa pracy, w firmach specjalizujących się w zatrudnianiu kadr pracowniczych oraz w sektorze prywatnym. Absolwent po ukończonej specjalności <i>psychologia kliniczna</i> może znaleźć zatrudnienie w pracach zespołów badawczych (uczelnie, instytuty naukowe) a także w zespołach specjalistów praktyków w szpitalach/klinikach, poradniach przyszpitalnych (dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dla osób chorych somatycznie np. onkologicznie), ośrodkach dla osób starszych, ośrodkach psychoterapeutycznych, poradniach psychologicznych, , działach personalnych firm, oraz w sektorze prywatnym (prowadzenie działalności szkoleniowej, profilaktycznej). Ponadto absolwent kończący specjalność z psychologii klinicznej jest przygotowany do pracy w sądownictwie, wojskowości, policji. Absolwenci kończący specjalność <i>psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka</i> mogą znaleźć zatrudnienie w: ośrodkach wczesnej interwencji, ośrodkach proadopcyjnych i adopcyjnych, domach dziecka, , szkołach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych dla uczniów niepełnosprawnych i chorych przewlekle, szkołach terapeutycznych, świetlicach środowiskowych, miejskich i powiatowych ośrodkach pomocy rodzinie, domach pomocy społecznej, ośrodkach readaptacji osób w okresie post-zawodowym.

Efekty kształcenia dla kierunku *psychologia* – jednolite studia magisterskie – profil ogólnoakademicki

Przy opracowywaniu efektów kierunkowych kształcenia dla *psychologii* o profilu ogólnoakademickim studia magisterskie ze specjalnościami wzorowano się przede wszystkim na efektach kształcenia obszarowych nauk społecznych i wspomagająco na efektach z nauk humanistycznych i nauk medycznych ujętych w Rozporządzeniu Ministerstwa Nauk i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. z 2011 r. Nr 253 poz. 1520).

Inne akty prawne, które wykorzystano przy wypracowaniu ogólnego programu kształcenia to między innymi:

- Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 84 poz. 455);
- Rozporządzenie MNiSzW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie (Dz.U. z dnia 3 października 2014 r. poz. 1370);
- Rozporządzenie MNiSzW z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i instytucjonalnej (Dz.U. z 2011 r. Nr 207 poz. 1232);
- Rozporządzenie MNiSzW z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczanych przez studenta (Dz.U. Nr 201, poz. 1187);
- Rozporządzenie MNiSzW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. Nr 253, poz. 1520);
- Opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące potrzeby kształcenia jak i programu studiów oraz efektów kierunkowych dla *jednolitych studiów magisterskich* kierunek *psychologii*– **załącznik nr 1**

Efekty kształcenia dla kierunku psychologia – jednolite studia magisterskie – profil ogólnoakademicki

Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia:

Kierunek studiów Psychologia o profilu ogólnoakademickim należy głównie do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych oraz uzupełniająco do obszaru nauk humanistycznych i nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej.

Objaśnienia oznaczeń:

PSYCH_ (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia w zakresie psychologii jednolite studia magisterskie

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K – kategoria kompetencji społecznych

S2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych (dla jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim)

H2A – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych (dla jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim)

M2A – kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

Tabela odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych

Symbole efektów kształcenia na kierunku	Efekty kształcenia dla kierunku <u>psychologia</u> Po ukończeniu jednolitych studiów magisterskich na kierunku studiów <i>psychologia</i> absolwent posiada	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszarów kształcenia
WIEDZA		
PSYCH_W01	zna terminologię używaną w psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym, ze szczególnym uwzględnieniem nauk społecznych, humanistycznych i medycznych	H2A_W02 H2A_W03 S2A_W01 M2_W10
PSYCH_W02	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu psychologii w aspekcie nauk społecznych oraz o jej miejscu w systemie nauk pokrewnych	S2A_W01
PSYCH_W03	ma pogłębioną wiedzę o nowożytnych (aktualnych) osiągnięciach psychologii, jej	H2A_W06

	nurtach, kierunkach i szkołach badawczych	
PSYCH_W04	posiada wiedzę na temat specyfiki metodologii badań psychologicznych w oparciu o statystykę i psychometrię oraz posiada wiedzę na temat możliwości ich wykorzystania w diagnozie i terapii	S2A_W06
PSYCH_W05	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą terminologii, teorii, i metodologii zakresu psychologii i jej subdyscyplin	H2A_W04
PSYCH_W06	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą procesów psychicznych, rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie psychologicznym, a także więzi społecznych w odniesieniu do procesów rozwojowych, profilaktycznych i terapeutycznych	S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09 H2A_W04 H2A_W06
PSYCH_W07	ma pogłębioną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi oraz o rodzajach więzi społecznych z punktu widzenia psychologii	S2A_W03 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09
PSYCH_W08	zna w pogłębionym stopniu metody i narzędzia badawcze stosowane w psychologii oraz możliwości ich wykorzystania w tworzeniu modeli zjawisk i procesów psychospołecznych oraz w diagnozie psychologicznej	M2_W05 S2A_W06
PSYCH_W09	zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, zwłaszcza w odniesieniu do typowych narzędzi wykorzystywanych w psychologii i podlegających takiej ochronie	S2A_W10 H2A_W08
PSYCH_W10	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych i prawnych oraz etyki zawodowej	S2A_W07
PSYCH_W11	zna objawy i przyczyny indywidualne, genetyczne, społeczne wybranych procesów zmian chorobowych i zaburzeń jednostki, a także dysfunkcji społecznych oraz metody ich psychologicznej oceny	S2A_W08 M2_W03
PSYCH_W12	posiada szczegółową znajomość anatomii i funkcjonowania organizmu człowieka w zakresie właściwym dla psychologii	M2_W02 S2A_W05
PSYCH_W13	ma rozszerzoną wiedzę o człowieku i psychologicznych mechanizmach wpływu na rzeczywistość kulturową i społeczną	S2A_W05
PSYCH_W14	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą psychologicznych aspektów zawodowej działalności człowieka oraz zna psychologiczne zasady wspierania indywidualnej aktywności zawodowej i społecznej	S2A_W11

UMIEJĘTNOŚCI		
PSYCH_U01	potrafi prawidłowo wyjaśniać, analizować i tłumaczyć zjawiska psychospołeczne o różnym podłożu i dynamice oraz ich wzajemne związki	S2A_U01
PSYCH_U02	potrafi posłużyć się psychologiczną wiedzą teoretyczną w charakteryzowaniu i analizie źródeł i dynamiki procesów psychospołecznych oraz potrafi w sposób krytyczny zastosować tę wiedzę w diagnozowaniu jednostki i grupy	S2A_U02
PSYCH_U03	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz różnych technik i środków komunikacyjnych w celu wymiany opinii w językach polskim i obcym na temat psychologicznego funkcjonowania człowieka, psychologicznych osiągnięć naukowych i szerokiego propagowania wiedzy psychologicznej	H2A_U08 M2_U03
PSYCH_U04	potrafi budować teoretyczne modele wieloaspektowych zjawisk natury psychologicznej i w oparciu o nie, oraz przy zastosowaniu rozwiniętych psychologicznych metod i narzędzi, przewidywać przebieg procesów psychospołecznych	S2A_U04
PSYCH_U05	potrafi dostrzec problem badawczy natury psychologicznej, dokonać jego analizy, wygenerować pomysły jego rozwiązania oraz je zweryfikować i wyciągnąć wnioski o charakterze teoretycznym i praktycznym	S2A_U03
PSYCH_U06	posiada umiejętność przedstawiania własnych pomysłów rozwiązywania problemów natury psychologicznej i potrafi te pomysły rozstrzygać w sposób systematyczny zgodnie z metodyką psychologii	S2A_U07
PSYCH_U07	posiada rozwiniętą umiejętność postrzegania, pojmowania i interpretowania zjawisk społecznych w psychologicznym kontekście oraz zastosowania metod badawczych w celu ich zdiagnozowania	S2A_U08
PSYCH_U08	potrafi w sposób pragmatyczny i analityczny zastosować wiedzę psychologiczną w kontekście promocji zdrowia i aktywności fizycznej w zapobieganiu społecznym patologiom i marginalizacji, oraz dokonać oceny efektywności jej odzwierciedlania w rzeczywistości	M2_U09 S2A_U06
PSYCH_U09	potrafi rozpoznać potrzeby pacjenta, klienta czy członków grupy, dostrzec ich problemy w tym zakresie oraz samodzielnie wygenerować pomysły ich rozwiązania, aby ostatecznie opracować dla nich poszczególne etapy pracy psychologicznej	M2_U05 S2A_U07
PSYCH_U10	posiada umiejętność posługiwania się terminologią psychologii w stopniu	S2A_U10 S2A_U09

	umożliwiającym jej skonkretyzowanie w formie ustnych czy pisemnych wypowiedzi w języku polskim i/lub wybranym języku obcym	
PSYCH_U11	potrafi w obszarze psychologii posługiwać się jednym wybranym językiem obcym w stopniu co najmniej odpowiadającym poziomowi B2+ Europejskiego Systemu opisu Kształcenia Językowego	S2A_U11
PSYCH_U12	posiada pogłębioną umiejętność stosowania technik efektywnego komunikowania się i negocjacji	S2A_U07
PSYCH_U13	posiada niezbędne umiejętności diagnozy psychologicznej	M2_U05 S2A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
PSYCH_K01	jest świadomy potrzeby ustawicznego kształcenia w zawodzie psychologa i rozwoju osobistego, potrafi w sposób autonomiczny i analityczny poszerzać w tym zakresie wiedzę i umiejętności, a także jest otwarty na szersze naukowe poznanie	S2A_K01 S2A_K06 M2_K01 M2_K02
PSYCH_K02	jest gotowy do realizowania różnych zadań zawodowych z zakresu psychologii oraz do podejmowania profesjonalnych zespołowych zadań, również we współpracy ze specjalistami innych dyscyplin	S2A_K02 H2A_K02 M2_K04
PSYCH_K03	potrafi krytycznie odnosić się i ustalać priorytety oraz identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaniem zawodu psychologa	S2A_K03 S2A_K04 H2A_K03 H2A_K04
PSYCH_K04	potrafi współtworzyć projekty społeczne, przewidywać skutki społeczne swojej działalności w zawodzie psychologa	S2A_K05
PSYCH_K05	dba o przestrzeganie zasad etyki wykonywania zawodu psychologa	S2A_K04
PSYCH_K06	aktywnie i przedsiębiorczo potrafi wykorzystywać umiejętności w obszarze wykonywanego zawodu	S2A_K07
PSYCH_K07	potrafi formułować opinie dotyczące różnych aspektów działalności zawodowej we współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin	M2_K08 S2A_K02

Tabela odniesień efektów obszarowych do efektów kierunkowych – załącznik nr 2

Matryca odniesienia efektów kształcenia – załącznik nr 3

4. PROGRAM STUDIÓW

Rada Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego w dniu 21 stycznia 2016 roku uchwaliła plan i program kształcenia na kierunku psychologia jednolite studia magisterskie - profil ogólnoakademicki obejmujący: ogólną charakterystykę kierunku, opis kierunkowych efektów kształcenia, plan studiów z podziałem na moduły i przyporządkowanymi punktami ECTS, karty przedmiotów oraz matryce efektów kształcenia.

Czas trwania studiów: dziesięć semestrów – 5 lat

Rok rozpoczęcia kształcenia: po uzyskaniu zgody właściwego Ministerstwa

Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego):

300 ECTS

5. SUMARYCZNE WSKAŹNIKI IŁOŚCIOWE CHARAKTERYZUJĄCE PROGRAM STUDIÓW:

1.	liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	152
2.	liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	170
3.	liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne warsztatowe i projektowe	39-45
4.	liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów	7
5.	liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi (co najmniej 30%)	132
6.	liczba punktów ECTS za zajęcia z obszaru nauk społecznych i humanistycznych	5
7.	liczba punktów ECTS za zajęcia z języka obcego	11
8.	liczba punktów ECTS za zajęcia z wychowania fizycznego	2

Program studiów dla kierunku psychologia został przyporządkowany głównie do obszaru kształcenia nauk społecznych – 39 efektów (63%) i wspomagająco wykorzystano efekty z nauk humanistycznych – 11 efektów (18%) oraz nauk medycznych – 12 efektów (19%) . Wzięte pod uwagę zarówno efekty nauk humanistycznych, jak i medycznych mają jednocześnie pokrycie w efektach nauk społecznych wobec czego nie szacowano wskaźnika procentowego udziału liczby punktów ECTS dla danego obszaru kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS. Łączna liczba punktów ECTS wynosi 300.

6. WYMIAR, ZASADY I FORMA ODBYWANIA PRAKTYK:

Studenci odbywają praktyki w trakcie kształcenia na poziomie jednolitych studiów magisterskich zgodnie z *obowiązującym ustawodawstwem regulującym uprawnienia do wykonywania zawodu psychologa*. **Studenci uczęszczają na praktykę na podstawie umowy lub porozumienia między uniwersytetem a instytucją, w której praktyka będzie się odbywać (wzór umowy, porozumienia, deklaracje złożone przez instytucje oraz regulamin praktyk zawodowych) – załącznik nr 4**

Wzór porozumienia (lub umowy), jaka będzie zawierana z instytucjami, w których będą się odbywać studenckie praktyki, deklaracje instytucji oraz regulamin praktyk – załącznik nr 4

Zasady realizacji praktyk zawodowych na wnioskowanym kierunku *psychologia* wynikają z regulaminu praktyk obowiązującego na WPiA

W oparciu o podstawę prawną realizacji studenckich praktyk zawodowych:

- Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 poz. 572 ze zm.);
- Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach nr 67/2014 z dnia 30 września 2014 roku w sprawie studenckich praktyk zawodowych dla studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach nr 67/2015 z dnia 25 września 2015 roku, ustalono co następuje:

Cel główny praktyki: zapoznanie studenta ze specyfiką pracy psychologa.

Praktyki są dostosowane do trzech specjalności: *psychologia działania społecznego i zawodowego człowieka, psychologia kliniczna oraz psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka.*

Cele szczegółowe praktyki:

- uzyskanie pragmatycznej wiedzy dopełniającej teoretyczne przygotowanie studenta psychologii,
- kształtowanie umiejętności zawodowych adekwatnych do specyfiki działalności ośrodka odbywania praktyk,
- zapoznanie studenta ze strukturą organizacji, podziałem kompetencji, procedurami i zasadami działalności itp.,
- doskonalenie kompetencji związanych z pracą w grupie, dobrą organizacją pracy, planowaniem i odpowiedzialną realizacją zadań,
- podejmowanie prób praktycznego zastosowania wiedzy uzyskanej w toku studiów na temat, metod diagnostycznych, psychologicznych diagnoz, poradnictwa psychologicznego, itd.
- zapoznanie się ze strukturą, działalnością i funkcjonowaniem instytucji realizujących zadania stawiane przed psychologiem.

Pozostałe informacje szczegółowe na temat organizacji praktyk znajdują się w regulaminie praktyk – załącznik nr 4,

Miejsca możliwych praktyk na wnioskowanym kierunku *psychologia*

Studenci wnioskowanego kierunku *psychologia* będą mogli odbyć praktykę zawodową w następujących instytucjach:

- Poradnie Zdrowia Psychicznego;
- Poradnie Psychologiczne;
- ;
- Centra Interwencji Kryzysowej;
- Rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne przy sądach okręgowych;
- Szpitale;
- Policja – komendy policji;
- Więziennictwo – zakłady karne;
- Firmy szkoleniowe i konsultingowe;

- Firmy doradztwa zawodowego;
- Media;
- Domy pomocy społecznej;
- Miejskie i Powiatowe Urzędy Pracy;
- Ośrodki leczenia uzależnień;
- Warsztaty terapii zajęciowej;
- Ośrodki adopcyjne;
- Ośrodki wsparcia i rehabilitacji społecznej;
- Centra pomocy rodzinie;
- Młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu;
- Urzędy i ośrodki do spraw pomocy cudzoziemcom;
- Ośrodki badani opinii społecznej.

Obowiązki studenta w trakcie praktyk

- Zapoznać się z dokumentacją prowadzoną przez placówkę.
- Poznać zasady kierowania klientów do poszczególnych placówek.
- Zapoznać się z rodzajami i zakresem usług świadczonych w placówce.
- Poznać charakterystykę klientów placówki oraz środowiskowe uwarunkowania jej funkcjonowania.
- Poznać trudności ograniczające realizację zadań statutowych.
- Poznać zasady współpracy danej instytucji z innymi podmiotami.
- Aktywnie uczestniczyć w działaniach realizowanych przez daną placówkę w trakcie trwania praktyki.

Wymiar praktyk - studenci kierunku Psychologia, studia jednolite magisterskie realizują praktykę zawodową w formie praktyki śródrocznej i ciągłej:

1. Na studiach stacjonarnych:
 - a. W semestrze VI – 25 godzin praktyki śródrocznej (w instytucjach zgodnie z deklaracjami)
 - b. W semestrze VII – 50 godzin praktyki śródrocznej (w instytucjach zgodnie z deklaracjami)
 - c. W semestrze VIII – 125 godzin praktyki ciągłej (wakacyjnej organizowanej samodzielnie przez studenta)
2. Na studiach niestacjonarnych:
 - a. W semestrze VI - 25 godzin praktyki śródrocznej (w instytucjach zgodnie z deklaracjami)
 - b. W semestrze VII – 50 godzin praktyki ciągłej
 - c. W semestrze VIII – 125 godzin praktyki ciągłej (wakacyjnej organizowanej samodzielnie przez studenta)

Podstawę zaliczenia praktyki stanowi ocena otrzymana przez studenta w miejscu odbywania praktyki

Zgodnie z § 3 i §14 Zarządzenia Rektora UJK w Kielcach nr 67/2014 z dnia 30 września grudnia 2014 roku w sprawie studenckich praktyk zawodowych dla studentów i

sluchaczy studiów podyplomowych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, na poczet praktyki zawodowej może zostać zaliczona praca zarobkowa studenta lub wolontariat pod warunkiem, iż charakter realizowanych przez niego działań jest tożsamy z przyjętym programem praktyki zawodowej.

Nadzór nad praktykami sprawuje Instytutowy Opiekun Praktyk.

Wydział Pedagogiczny i Artystyczny zapewnia warunki do realizacji praktyk, co na obecnym etapie wyraża się deklaracjami złożonymi przez instytucje. Studenci wnioskowanego kierunku *psychologia*, którzy wybiorą specjalność: *psychologia kliniczna* lub *psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka* odbywanie praktyki w następujących instytucjach: Przychodnia „Syntonia” – Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci, Młodzieży i Osób z Autyzmem, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Józwikowie, , Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Kielcach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Kielcach, PROMED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Poradnia Psychologiczna, PSOUU Koło w Kielcach – Ośrodek Wczesnej Interwencji, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii, Świętokrzyskie Centrum Onkologii.

Studenci, którzy wybiorą specjalność *psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka* będą mogli odbyć praktykę w Fundacji EDU Sentencja w Kielcach lub w Stowarzyszeniu PROREW – organizacja pozarządowa.

7. PLAN STUDIÓW

Właściwe ramy umożliwiające realizację zakładanych efektów kształcenia tworzą: liczba semestrów (10 sem.) oraz ogólna liczba punktów ECTS (300). Program kształcenia został tak skonstruowany (dobór modułów oraz zajęć, a także punkty ECTS), aby uwzględniał wszystkie elementy pracy studenta niezbędne do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów.

W planie studiów przewidziano taki wymiar i rodzaj zajęć, wymagających bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem akademickim, aby możliwe było zrealizowanie wszystkich założonych efektów kształcenia oraz uwzględniono właściwą liczbę godzin i punktów ECTS.

Uwzględniono także zajęcia o charakterze ogólnouczelnianym umożliwiające studentom zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji podwyższających ich pozycję na rynku pracy oraz sprzyjających ogólnemu rozwojowi. Do planu studiów włączono także zajęcia z wychowania fizycznego.

Plan studiów został tak opracowany, aby student miał możliwość wyboru zajęć obejmujących co najmniej 30% ogółu punktów ECTS zaplanowanych dla kierunku *Psychologia* jednolite studia magisterskie, profil ogólnoakademicki.

W celu zagwarantowania możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia przez studenta, związanych ze specyfiką psychologii, kierunek został przyporządkowany przede wszystkim do obszaru nauk społecznych, a w znacząco mniejszym stopniu do nauk humanistycznych i nauk medycznych. Treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne zostały tak dobrane, by uwzględniały związek efektów kształcenia określonych dla kierunku *Psychologia* z dziedzinami i dyscyplinami, z którymi ten kierunek jest powiązany. Cały program kształcenia i układ poszczególnych przedmiotów zostały tak skonstruowane, by umożliwiały realizację efektów kształcenia.

Do planu studiów dołączono karty przedmiotów, w których uwzględniono podstawowe informacje o przedmiocie, formie, sposobie i metodach realizacji zajęć, celach, treściach i efektach kształcenia oraz bilans nakładu pracy studenta (punktów ECTS).

Plany studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zamieszczone zostały odpowiednio w załącznikach nr 5 i 6.

Zasady weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oparte są na procedurze **WSZJK- U/3 Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia UJK** oraz obowiązującej na WPiA **procedurze weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, zgodnie z którą:**

- Osoba prowadząca zajęcia opracowuje kryteria oceny stopnia osiągania efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w karcie przedmiotu. Stopień nasycenia efektów kierunkowych realizowanych w ramach danego przedmiotu uzyskuje się z matrycy pokrycia efektów;
- Osoba prowadząca zajęcia wskazuje metody oceny do wszystkich form zajęć weryfikujących osiągnięcie efektów kształcenia;
- Kierunkowy zespół ds. Programów Kształcenia dokonuje analizy kart przedmiotów w zakresie realizacji efektów przedmiotowych i ich odniesienia do efektów kierunkowych oraz prawidłowego doboru metod oceny;
- Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia opiniuje zakładane efekty w programie kształcenia oraz opiniuje metody osiągania założonych efektów kształcenia.
- Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia opiniuje metody weryfikację zakładanych efektów kształcenia;
- Interesariusze zewnętrzni opiniują i składają propozycje modyfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz współpracują w zakresie budowania programów kształcenia, w tym szczególnie przygotowania praktycznego;
- Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia zakładana jest poprzez: ocenę karty przedmiotu weryfikację zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, proces dyplomowania, praktyki studenckie, wymianę międzynarodową studentów, osiągnięcia kół naukowych, badanie losów absolwentów, badanie opinii pracodawców.
- Podstawą oceny realizacji efektów kształcenia są:
 - a) Prace etapowe realizowane przez studenta w trakcie studiów
 - b) Egzamin ustny. Powinien ustny powinien być przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników
 - c) Egzamin pisemny. Może być organizowany w formie testowej lub opisowej
 - d) Zaliczenie z oceną i zaliczenie; prace etapowe i zaliczenia z oceną lub zaliczenia mogą być organizowane jako: kolokwia, sprawdziany, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, projekty. W każdej z powyższych form prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia ocenę otrzymaną przez studenta. Kryteria oceny i jej składowe określa karta przedmiotu. Pytania przygotowane do egzaminu, zaliczenia z oceną lub zaliczenia nie powinny wychodzić poza treści zawarte w karcie przedmiotu. Forma egzaminu, zaliczenia z oceną, zaliczenia może być ustna, pisemna, testowa lub praktyczna i określana jest przez prowadzącego przedmiot oraz zawarte w karcie przedmiotu.
- Prace etapowe studentów z egzaminów pisemnych, testowych oraz końcowych kolokwiiów zaliczeniowych, sprawdzianów powinny być przechowywane przez okres co najmniej 5 lat tj. do czasu pobytu studenta na uczelni w ramach obowiązującego toku studiów;
- Miejsce przechowywania prac etapowych i końcowych określają Dyrektorzy Instytutów.

- Po upływie wymaganego okresu przechowywane prace studentów są niszczone, ale wyłącznie według zasad przyjętych w archiwizacji;
- Prowadzący przedmiot ma obowiązek wpisania oceny do elektronicznego protokołu zaliczeniowego zgodnie z procedurą wprowadzania ocen do Wirtualnej Uczelni.

Karty przedmiotów – załącznik nr 7

8. MINIMUM KADROWE KIERUNKU

*Zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 3 października 2014 r.
w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia*

Wykaz nauczycieli stanowiących minimum kadrowe

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (23 osoby) do liczby studentów (750 osób na I, II, III, IV i V roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) wynosi 32,61

9. ZASOBY MATERIALNE - INFRASTRUKTURA DYDAKTYCZNA

Infrastruktura dydaktyczna (sale, pracownie, laboratoria) 	Bazę dydaktyczną Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego stanowią budynki znajdujące się przy ul. Krakowskiej 11 w Kielcach. W tym kompleksie znajdują się siedziby instytutu Pedagogiki i Psychologii (załącznik nr 9). Najnowszą część infrastruktury dydaktycznej stanowi oddany w 2012 roku CEART – 1 aula + 2 sale wykładowe (fot. obok). Poza tym na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym znajduje się 7 sal wykładowych, 33 ćwiczeniowe oraz 4 laboratoryjne. Studenci mają zapewniony otwarty dostęp do internetu w ramach akademickiej sieci EDUROAM. Ponadto na terenie wydziału zlokalizowane są ogólnodostępne stacjonarne stanowiska komputerowe. Dzięki szerokiej ofercie elektronicznych baz danych osoby studiujące mogą poszerzać swoją wiedzę o najnowsze informacje z dziedziny psychologii i nauk pokrewnych. Planowane jest założenie pracowni testów psychologicznych. Dodać należy, że zasoby i baza są systematycznie modernizowane i uzupełniane. Obecnie Uczelnia posiada jedną z najnowocześniejszych baz, umożliwiających realizację zajęć dydaktycznych na wysokim poziomie, przy wykorzystaniu zróżnicowanych, nowoczesnych środków multimedialnych. W marcu 2009 roku rozpoczęto także realizację wieloletniego projektu „Rozbudowa bazy badawczej specjalistycznych laboratoriów uczelni publicznych regionu świętokrzyskiego”. Przedsięwzięciem o strategicznym znaczeniu dla Uczelni jest rozbudowa kampusu uczelnianego. Zbudowany już nowoczesny budynek „G” to początek wielkiej rozbudowy. Docelowo w kampusie będą mieścić się wszystkie wydziały UJK, co wraz z nowymi obiektami znacznie polepszy warunki pracy dydaktycznej oraz naukowo-badawczej. Lokalizacja budynków w jednym miejscu umożliwi korzystanie z auli, sal dydaktycznych, laboratoriów i specjalistycznego sprzętu dla studentów bez konieczności przemieszczania się po całym mieście. Prowadzone w związku z tym inwestycje (Kampus Uczelniany)
	

	przyczynią się do stworzenia nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej i badawczej i dalszego rozwoju Uczelni poprzez tworzenie nowych kierunków i poszerzanie oferty kształcenia. W roku akademickim 2016/2017 uczelnia planuje zainwestować znaczne środki w utworzenie pracowni testów psychologicznych oraz laboratoriów ze specjalistyczną aparaturą diagnostycznych dla celów dydaktycznych.
Niekonwencjonalne formy prowadzenia niektórych zajęć	Dążąc do realizacji zaplanowanych zajęć z poszczególnych przedmiotów i tym samym osiągnięcia zamierzonych efektów przewidziano wykorzystanie aktywizujących metod i technik nauczania/uczenia się, m.in. takich jak: dyskusja, odgrywanie ról (psychodrama, scenki sytuacyjne), symulacje z użyciem aparatury do pomiaru funkcji wzrokowo-przestrzennych, wzrokowo-ruchowych, reakcji fizjologicznych), analizowanie i rozwiązywanie problemów, uczenie się w małych zespołach, wizualizacja. Poza wymienionymi metodami przyjęto udział studentów w dyskusjach z ekspertami zewnętrznymi, a także psychologami pracującymi w różnych instytucjach zatrudniających psychologów, zajmujących się wsparciem młodzieży i dorosłych w sytuacjach kryzysowych (np. psychologowie ze Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji. Centrum Interwencji Kryzysowej).
Dostęp do biblioteki	Studenci kierunku <i>psychologia</i> będą mieli możliwość korzystania z bogatych zasobów biblioteki UJK, do których należą: I. Bazy własne 1. Katalog Aleph Podstawowy katalog Biblioteki Uniwersyteckiej. Zawiera opisy i informacje o naszym głównym zasobie: książkach i czasopismach. Informacje o wszystkich książkach zakupionych po 2000 roku. <u>Zasób literatury psychologicznej</u> W ramach katalogu głównego Biblioteki UJK znajduje się 4991 pozycji zaliczonych do hasła przedmiotowego psychologia. Liczba publikacji najnowszych z lat 2000-2015 wynosi 2434. Każda z książek występuje w ilości od jednego do kilku egzemplarzy. W załączniku 10 zamieszczono wykaz książek o tematyce psychologicznej z lat 2000 – 2015 (Stan na 02.01.2016). II. E-źródła <u>EBSCO</u> Bazy EBSCO zapewniają dostęp do danych zgromadzonych w największym na świecie konsorcjum informacyjnym. Obejmują publikacje 79000 wydawców, w tym specjalistyczne, naukowe i komercyjne czasopisma pełnotekstowe. Serwis działający w ramach licencji krajowej zawiera kilkanaście pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK oraz z domu, po założeniu indywidualnego konta użytkownika . Bazy pełnotekstowe: ▲ <u>Academic Search Complete</u> – najobszerniejsza baza wielodziedzinowa, obejmująca nauki społeczne, humanistyczne, medyczne, biomedyczne, psychologię, rolnictwo, nauki ścisłe, techniczne i wiele innych dziedzin. Archiwa w formacie PDF sięgają 1887 roku.

	♣ <u>Business Source Complete</u> – najobszerniejsza baza z zakresu nauk ekonomicznych i biznesu zawierająca publikacje dotyczące marketingu, zarządzania, ekonomii, finansów, księgowości, biznesu i handlu, raporty z zakresu gospodarek poszczególnych krajów, inwestycji, gałęzi przemysłu, badań rynku, handlu międzynarodowego, finansów, materiały konferencyjne, studia przypadków. Kilkaset najbardziej prestiżowych czasopism w bazie posiada archiwa w pełnym tekście w formacie PDF od 1965 r. lub od pierwszego wydane go zeszytu. Oprócz w/w publikacji baza zawiera profile przedsiębiorstw, profile autorów najczęściej cytowanych w bazie, wywiady z analitykami ekonomicznymi i osobami z kierownictwa największych firm na świecie oraz analizy ekonomiczne typu SWOT. ♣ <u>Regional Business News</u> – jest dodatkiem do bazy Business Source i zawiera pełne teksty 100 regionalnych publikacji amerykańskich z zakresu biznesu; ♣ <u>Health Source-Nursing/Academic Edition</u> – zawiera ok. 550 czasopism pełnotekstowych oraz abstrakty i cytowania z ponad 800 czasopism z nauk medycznych, głównie z zakresu pielęgniarstwa i ochrony zdrowia; ♣ <u>Health Source-Consumer Edition</u> – zawiera pełne teksty ponad 460 publikacji, w tym ok. 80 czasopism, ponad 130 monografii, ponad 80 informatorów oraz raporty z zakresu ochrony zdrowia, medycyny ogólnej, medycyny sportowej, żywienia, zdrowia rodzinnego, zdrowia dziecka oraz różnorodnych problemów zdrowotnych. ♣ <u>Master File Premier</u> – wielodziedzinowa baza zawierająca czasopisma o tematyce ogólnej, społecznej, biznesowej, dotyczące ochrony zdrowia, edukacji, zagadnień wielokulturowych. Baza ponadto zawiera informatory, dokumenty źródłowe oraz kolekcje zdjęć, map i flag. Baza zawiera archiwum w formacie PDF od 1975 r. kluczowych publikacji: American Libraries, Foreign Affairs, History Today, Judaism, Library Journal, National Review, Saturday Evening Post i wielu innych ♣ <u>Newspaper Source</u> – oferuje dostęp do gazet amerykańskich i międzynarodowych w języku angielskim, jak np.: The Christian Science Monitor, USA Today, The Washington Post, The Washington Times, The Times (London), The Toronto Star, The Sunday Times (Wlk. Brytania), Budapest Sun, Slovak Spectator, the Australian, Irish Times czy Japan Times. Baza zawiera ponadto pełne teksty artykułów z 390 regionalnych gazet amerykańskich oraz transkrypcje wiadomości nadawanych przez amerykańskie kanały radiowe i telewizyjne: CBS News, CNN, CNN International, FOX News, NPR i inne; Bazy bibliograficzne: ♣ <u>Medline</u> – kluczowa baza z zakresu medycyny wydawana przez Narodową Bibliotekę Medycyny USA. Zawiera indeksy i abstrakty artykułów z czasopism z zakresu
--	---

medycyny, pielęgniarstwa, stomatologii, weterynarii, ochrony zdrowia i nauk biomedycznych. Ok. 1.100 czasopism indeksowanych w MEDLINE jest dostępnych w pełnym tekście w bazie Academic Search Complete. W bazie są zawarte opisy bibliograficzne z Index Medicus, International Nursing Index, Index to Dental Literature, HISTLINE, SPACELINE, PREMEDLINE®, AIDSLINE®, BIOETHICSLINE® oraz HealthSTAR®.

▲ ERIC – baza wydawana przez

Edukacyjne Centrum Informacji finansowane przez Departament Edukacji USA, zawiera ponad 1,3 mln opisów bibliograficznych oraz linki do pełnotekstowych dokumentów z dziedziny szkolnictwa, edukacji i nauk społecznych z archiwami od 1966 r.

▲ GreenFILE – zawiera informacje

bibliograficzne z badań dotyczących różnych aspektów wpływu człowieka na środowisko naturalne. Zawarta w bazie kolekcja publikacji naukowych, popularno-naukowych i dokumentów rządowych obejmuje tematykę globalnego ocieplenia, ekologicznych sposobów budowania, zanieczyszczenia środowiska, zrównoważonego rolnictwa, odnawialnych źródeł energii czy wtórnego wykorzystania odpadów.

▲ Library, Information Science& Technology Abstracts (LISTA) – zawiera pełne indeksy i abstrakty

ponad 550 kluczowych czasopism oraz zawartość ponad 175 czasopism. Ponadto w bazie znajdują się dane bibliograficzne odnośnie książek, raportów i materiałów konferencyjnych. Tematyka bazy obejmuje bibliotekoznawstwo, klasyfikację, katalogowanie, bibliometrię, wyszukiwanie informacji online, zarządzanie informacją i wiele innych tematów. Archiwa w bazie sięgają połowy lat 1960-tych. Baza zawiera również profile autorów najczęściej indeksowanych w bazie.

2. Springer

Baza Springer to pełnotekstowa baza

danych działająca w ramach licencji krajowej, która pozwala na przeszukiwanie czasopism wydawnictwa Springer w formie elektronicznej. Serwis oferuje publikacje m.in. z zakresu: nauk technicznych, ekonomii, biznesu, chemii, fizyki, biologii i ochrony środowiska, matematyki i informatyki, statystyki, prawa oraz medycyny. Większość z nich jest w języku angielskim. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK.

3. Science Direct

Pełnotekstowa baza danych zawierająca

artykuły z elektronicznych wersji czasopism naukowych wydawanych przez Elsevier Science, działająca w ramach licencji krajowej. Obok pełnych tekstów artykułów wraz z grafiką w bazie znajdują się spisy treści, dane bibliograficzne oraz abstrakty. Baza obejmuje tytuły od 1995 r. z zakresu nauk technicznych, matematyki, fizyki i astronomii, informatyki, chemii, geologii, biologii, medycyny oraz częściowo z nauk humanistycznych i społecznych. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK

oraz z domu. Lista tytułów czasopism wchodzących w skład bazy, pogrupowanych tematycznie, znajduje się [tutaj](#).

4. Wiley-Blackwell

Multidyscyplinarna baza pełnotekstowa

działająca w ramach licencji krajowej. Obejmuje czasopisma z zakresu rolnictwa, akwakultury i nauki o żywności, architektury i planowania, biznesu, ekonomii, finansów i księgowości, chemii, informatyki i technologii informacyjnych, ziemi i środowiska, matematyki i statystyki, medycyny, psychologii, weterynarii. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK.

5. Web Of Knowledge

Platforma Web of Knowledge oferowana

przez firmę Thompson Reuters działa w ramach licencji krajowej oferując bazy Web of Science oraz Journal Citation Reports. Web of Science umożliwia przeszukiwanie ponad 12 000 czasopism i 148 000 sprawozdań z konferencji w dziedzinach nauk ścisłych, nauk społecznych, sztuki i nauk humanistycznych w celu znalezienia wysokiej jakości badań związanych z obszarem zainteresowania. Pozwala kojarzyć odpowiednie badania za pomocą cytowanych materiałów bibliograficznych i sprawdzać powiązania tematyczne między artykułami utworzone przez ekspertów pracujących w danej dziedzinie. Baza Journal Citation Reports zapewnia usystematyzowane, obiektywne metody pozwalające oceniać najważniejsze światowe czasopisma naukowe. Zebrano w niej i zestawiono liczbę cytowań i artykułów dotyczących prawie wszystkich dziedzin nauk ścisłych i społecznych, dzięki czemu można w unikatowy sposób oceniać i porównywać czasopisma. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK oraz z domu.

6. Scopus

Interdyscyplinarną bibliometryczna baza

danych zawierająca abstrakty i cytowania z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych, medycznych i humanistycznych. Baza działająca w ramach licencji krajowej zapewnia narzędzia do oceny dorobku naukowego. Pozwala na stworzenie raportu cytowań oraz określenie indeksu Hirscha. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK.

7. Nature

Czasopismo elektroniczne wydawane

przez Nature Publishing Group, działające w ramach licencji krajowej, która pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i 4 roczników archiwalnych. Jest to jedno z najbardziej prestiżowych czasopism naukowych, zawiera publikacje z dziedziny nauk przyrodniczych, inżynieryjnych, ścisłych i ekonomicznych. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK.

8. Science

Czasopismo elektroniczne wydawane

przez American Association for the Advancement of Science,

	działające w ramach licencji krajowej, która pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i archiwów od 1997 roku. Jest jednym z najważniejszych źródeł informacji o najnowszych badaniach z dziedziny biologii, genetyki, fizyki, biochemii, botaniki i zoologii oraz badań kosmosu. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK. 9. <u>Polska Bibliografia Lekarska</u> Baza danych Polska Bibliografia Lekarska Lekarska tworzona jest w Dziale Bibliografii Medycznych Głównej Biblioteki Lekarskiej. Rejestruje ona polską literaturę naukową, kliniczną i fachową z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych, organizacji ochrony zdrowia, a także popularną z zakresu oświaty zdrowotnej. Baza zawiera również informacje o monografiach oraz niepublikowanych pracach doktorskich i habilitacyjnych będących w zbiorach GBL. Prowadzona jest w sposób automatyczny od 1979 r. na bieżąco i aktualizowana co 3 miesiące. Dostęp do bazy możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK. 10. <u>IBUK libra</u> Serwis IBUK Libra - http://libra.ibuk.pl/, należący do Wydawnictwa Naukowego PWN, istnieje od 2007 roku. Platforma udostępnia publikacje w wersji elektronicznej oraz - dla zainteresowanych - inne zasoby edukacyjne z portfolio Grupy PWN. Księgozbiór wirtualnej czytelnicy liczy kilka tysięcy publikacji specjalistycznych, naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystycznych, wydanych przez najważniejsze, renomowane polskie oficyny. Wiele z nich to tytuły niedostępne w innych bazach, co sprawia, że oferta IBUK Libra jest unikatowa. Dzięki zaawansowanej technologii i dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem.
--	--

**Zasób biblioteczny literatury psychologicznej –
załącznik 10**

10.INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

Sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych	Wyjazdy pracowników Zakładu Psychologii do zagranicznych ośrodków naukowo-dydaktycznych zaowocowały między innymi pogłębieniem wiedzy naukowej, jak również zdobyciem doświadczeń i poznaniem wybranych rozwiązań dających się w przyszłości zastosować do działalności dydaktycznej na kierunku <i>psychologia</i> (w przypadku jego uruchomienia), Przykładami takich wyjazdów pracowników z minimum kadrowego są m.in.: - 2012/2013 w ramach Programu ERASMUS Exchange to University of Cologne (Germany) (LLP-Erasmus Programme, Individual teaching programme for teaching staff mobility academic year 2012/2013) - 2014/15 w ramach Programu ERASMUS Exchange to Catholic University of Applied Sciences Freiburg (Germany) (LLP-Erasmus Programme, Individual teaching programme for
---	--

	teaching staff mobility academic year 2014/15 Także studenci wydziału korzystają z możliwości takich wyjazdów zagranicznych, np. w ramach programu ERASMUS, Planujemy, że będą również z nich korzystać studenci kierunku <i>psychologia</i> (w przypadku jego uruchomienia). Wyjazdy zagraniczne sprzyjają poszerzaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów, które będą przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Dla przykładu, w ostatnim roku akademickim 2014/2015 skorzystali z wyjazdu w ramach wymiany międzynarodowej następujący studenci z WPiA kierunku pedagogika: - Milena Stolarczyk - Cordoba (Hiszpania), - Aneta Borek, Aleksandra Bozowska, Daria Suchodolska - Klagenfurt (Austria) - Piotr Kołodziejczyk, Sebastian Skalski - Zagrzeb (Chorwacja) - Magdalena Wejman, Natomiast w obecnym roku akademickim 2015/2016: - Milena Stolarczyk, Sebastian Skalski - Odense (Dania) Pracownicy i studenci uczestniczą także w wykładach prowadzonych przez wykładowców uczelni zagranicznych odwiedzających nasz wydział (m. in. Uniwersytetu Alberta Ludwika we Fryburgu Bryzgowijskim; Prezydenta Międzynarodowej Organizacji Centrum Ochrony Zasobów Intelktualnych Rosji „GLUON” zajmującej się dziećmi wybitnie uzdolnionymi).
Dokumentacja związana z wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia	Na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym UJK w Kielcach jest wdrożony aktualny Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowany zgodnie z wymaganiami & 9 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Rozporządzenie MNiSW z dn. 3 października 2014, poz. 1370). Rada Wydziału 20 marca 2014 zatwierdziła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (Uchwała nr 20/2014 w sprawie zatwierdzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym). Założenia wydziałowego WSZJK UJK oparte są na założeniach uczelnianego WSZJK UJK i następujących podstawach prawnych: 1. Uchwała Nr 80/2014 z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych i jednostek międzywydziałowych dotyczących uchwalania programów kształcenia dla studiów wyższych, studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów doksztalcających; 2. Uchwała Nr 75/2014 z dnia 27 listopada 2014 roku w sprawie zasad tworzenia dokumentacji programów kształcenia; 3. Uchwała Nr 18/2012 z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie

	przyjęcia zasad misji i strategii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego; 4. Zarządzenie Nr 69/2013 z dnia 8 października 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia; 5. Zarządzenie Nr 58/2013 z dnia 13 września 2013 roku w sprawie określenia procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia; 6. Zarządzenie Nr 70/2013 z dnia 8 października 2013 roku zmieniające zarządzenie nr 58/2013 z dnia 13 września 2013 roku w sprawie określenia procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W celu stałego monitorowania i podnoszenia jakości kształcenia, jako czynnika warunkującego dalszy rozwój oraz wzmocnienie pozycji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach w krajowym i europejskim obszarze szkolnictwa wyższego, zgodnie z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu wprowadzony został Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, który został przyjęty Uchwałą Senatu Nr 75/2014 z dnia 27 listopada 2014 roku. Realizację zadań WSZJK na szczeblu Uniwersytetu monitoruje Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK), w której skład wchodzi: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) oraz z funkcją kontrolną Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Całość prac UKJK koordynuje Pełnomocnik Rektora UJK ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który również pełni funkcję przewodniczącego UKJK. Natomiast nadzór nad funkcjonowaniem WSZJK sprawuje Rektor ds. dydaktycznych i studenckich. Szczegółowe zadania UKJK określa Rektor odrębnym zarządzeniem. W celu realizacji zadań WSZJK na szczeblu wydziału powołane zostały wydziałowe komisje ds. Jakości Kształcenia, które tworzą: wydziałowe zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK), Wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia (WZOJK), kierunkowe zespoły ds. programów kształcenia (KZPK). Celem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest: 1. dbanie o wypełnianie misji i strategii UJK w obszarze doskonalenia i zapewniania jakości, 2. podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności UJK wobec innych uczelni 3. stałe doskonalenie jakości kształcenia w UJK i budowanie kultury jakości 4. kreowanie i promowanie działań projakościowych oraz włączenie całej społeczności akademickiej w ten proces, 5. podnoszenie jakości kształcenia w zakresie kadry nauczającej, infrastruktury i oferty dydaktycznej
--	--

6. stworzenie przejrzystych i jawnych standardów dotyczących monitorowania i oceniania procesu dydaktycznego

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie uczelnianym tworzy normy i określa ogólne procedury związane z jakością kształcenia, natomiast WSZJK na poziomie wydziałowym dodatkowo uwzględnia specyfikę wydziału poprzez tworzenie wewnętrznych aktów normatywnych i procedur szczegółowych. Analizy i oceny funkcjonowania WSZJK dokonuje Senat UJK przynajmniej raz w roku na jednym ze swoich posiedzeń. Rady Wydziałów natomiast przynajmniej dwa razy w roku na swoich posiedzeniach analizują funkcjonowanie WSZJK na wydziałach, w szczególności ocenę efektów kształcenia oraz sposoby ich weryfikowania.

WSZJK Uniwersytetu Jana Kochanowskiego umożliwia i monitoruje prowadzenie działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w oparciu o wewnętrzne procedury jakości kształcenia, zaś w szczególności zwraca uwagę na usprawnianie działań zmierzających do doskonalenia metod pracy nauczycieli akademickich i administracji oraz wdrażania systemu motywowania poprzez wypracowanie optymalnego systemu przyznawania nagród, awansów i odznaczeń w Uczelni. Dostosowania planów i programów nauczania do aktów wykonawczych ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, uwzględnienie maksymalnego udziału studentów w życiu naukowym, społecznym i kulturalnym uczelni, opracowanie nowych wzorów dokumentów usprawniających pracę wewnętrzną poszczególnych instytutów, umiędzynarodowienie studiów poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej w zakresie znajomości języków obcych, zapewnienie dostępu do najnowszych publikacji z różnych dziedzin, zwiększenie udziału projektów finansowanych ze środków europejskich, rozwoju infrastruktury oraz dopasowywanie systemu jakości kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy poprzez systematyczną współpracę z Uczelni z rynkiem pracy i prowadzenie badań dotyczących rynku pracy w regionie.

Do ważnych działań w ramach WSZJK należy ocena jakości pracy nauczycieli akademickich. Ankiety studenckie oceniające nauczycieli akademickich przeprowadza się każdorazowo po zakończeniu zajęć z przedmiotu na danym roku i kierunku studiów, nie rzadziej niż raz w roku. Studenckie ankiety oceniające zajęcia dydaktyczne przeprowadza się każdorazowo po zakończeniu zajęć z danego przedmiotu na danym roku i kierunku studiów, nie rzadziej niż raz w roku. Wyniki ankiet dotyczących przedmiotów prowadzonych przez konkretnych pracowników są całkowicie poufne i dostępne tylko dla podmiotów odpowiedzialnych za jakość kształcenia i ocenianych. Poufność jednak nie wyklucza możliwości upublicznienia wyników w odniesieniu do najlepiej prowadzonych przedmiotów. Ankiety oceniające

	obejmują również pracowników, którzy wprowadzili nie są nauczycielami akademickimi, ale obsługują proces dydaktyczny. Takie ankiety przeprowadza się rzadziej niż raz w roku. Nauczyciele akademicy wypełniają także arkusze oceny, co najmniej raz na dwa lata. Arkusze oceny zawierają m.in. wyniki studenckich ankiet oceniających nauczycieli akademickich. Wyniki badań ankietowych, arkusze oceny nauczycieli i raporty samooceny stanowią podstawę do oceny funkcjonowania całego systemu. Funkcjonuje także Wewnętrzny System osiągnięć studentów: postępy studentów oceniane są w skali sześciostopniowej (bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny i niedostateczny). Nauczyciele akademicy dokonują weryfikacji wiedzy i umiejętności studenta poprzez przeprowadzane egzaminy (ustne, pisemne), kolokwia, sprawdziany. Wymagania jakie student powinien spełnić, aby zaliczyć dany przedmiot szczegółowo określone są w kartach przedmiotów (sylabusach) i na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu studenci są informowani o wymaganiach dotyczących zaliczenia przedmiotu. Wszystkie przedmioty (moduły), które student wybrał do realizacji w danym semestrze i wpisał do indeksu, muszą być zaliczone na ocenę. Egzaminy odbywają się w okresie sesji, a ich harmonogram ustalany jest w pierwszym miesiącu semestru i przekazywany do wiadomości studentom przez prowadzącego, ponadto jest dostępny na stronie internetowej uczelni (wydziału) oraz wywieszony w gablotach przed dziekanatem. Regulamin studiów obliguje prowadzącego przedmiot do wyznaczenia co najmniej jednego terminu egzaminu poprawkowego. Warunkiem koniecznym zaliczenia semestru jest uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS. Dla każdej formy zaliczenia przedmiotu studentowi przysługuje prawo powtórnego przystąpienia do egzaminu lub zaliczenia. Po wyczerpaniu terminów, student, który nie zaliczył przedmiotu, ma możliwość jego zaliczenia w drodze powtarzania przedmiotu w następnych semestrach, o ile uzyskał dopuszczalny limit punktów ECTS, ustalony decyzją Rady Wydziału, umożliwiającą mu kontynuację studiów.
Sposób uwzględnienia monitorowania karier absolwentów	Od roku akademickiego 2011/2012 w Uczelni funkcjonuje zatwierdzona procedura monitorowania losów absolwentów opracowana w oparciu o zewnętrzne (a. art. 13a Ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.) b. art. 23 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 101, poz. 926 ze zm.) c. § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 ze zm.) i wewnętrzne (a. § 3 ust. 2 pkt.5 oraz § 4 ust. 1 pkt.1 Uchwały Senatu nr 26/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia b.

	Zarządzenie Rektora nr 58/2013 z dnia 13 września 2013 roku w sprawie określenia procedur Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ze zm.) akty normatywne. Celem procedury jest uzyskanie i gromadzenie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów UJK na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem wykształcenia, poznanie opinii absolwentów UJK na temat przydatności wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w czasie studiów w kontekście potrzeb rynku pracy, uzyskanie informacji na temat dalszych planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów oraz dostosowanie kierunków studiów i programów kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów odbywa się w drodze badań ankietowych obejmujących absolwentów UJK i przeprowadzanych za pomocą standaryzowanego kwestionariusza ankiety, przy czym pomiar realizowany jest trzykrotnie - po upływie sześciu miesięcy (nie więcej jednak niż 12 miesięcy), trzech lat i pięciu lat od ukończenia studiów. Raporty z przeprowadzonych analiz przygotowuje Akademickie Biuro Karier i przedstawia Wydziałowym Komisjom ds. Jakości Kształcenia w celu dostosowania programów kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy.
Zgodność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy	Dążąc do uzyskania zgodności zakładanych efektów kształcenia na kierunku <i>psychologia</i> z potrzebami rynku pracy pracownicy Zakładu Psychologii wielokrotnie spotykali się i dyskutowali na zebraniach, jakie powinny być efekty kształcenia na kierunku <i>psychologia</i>, jaką wiedzę i umiejętności powinien zdobyć absolwent psychologii oraz, jakie kompetencje będą mu przydatne do rzetelnej i profesjonalnej realizacji przyszłych zadań zawodowych. W trakcie dyskusji przeanalizowano potrzeby regionalnego rynku pracy, określono najbardziej adekwatne do rynku pracy specjalności. Wszystkie sugestie powstałe w efekcie prowadzonych dyskusji zostały uwzględnione podczas opracowywania programów specjalności. Ukończenie tych specjalności powinno dać absolwentom szerokie perspektywy zatrudnienia, o czym świadczą opinie interesariuszy zewnętrznych.
Informacja o osobach spoza wydziału biorących udział w pracach nad programem, które przekazały opinię na temat zaproponowanego opisu efektów kształcenia	Przeprowadzono także szereg dyskusji nad programem studiów, efektami kształcenia, w których uczestniczyli psychologowie lub dyrektorzy różnych instytucji zatrudniających psychologów m.in.: Izabela Chojnowska-Ćwiąkała lekarz psychiatra z Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży i Osób z Autyzmem, dr Renata Miszczuk dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Józwikowie;; mgr Andrzej Matuszewski (psychoterapeuta) PROMED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Poradnia Psychologiczna; mgr M. Szatkowska - Ośrodek Wczesnej Interwencji. Ośrodek Rehabilitacji Diennej dla Dzieci w Kielcach; mgr M. Głowacka wicedyrektor Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Kielcach; mgr A. Rzepka wicedyrektor – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Kielcach; Bogusława Supierz-Nowińska w imieniu

	Zarządu OT Polskiego Towarzystwa Psychologicznego; mgr Jarosław Kania z-ca Dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach. Osoby biorące udział w takich dyskusjach wyraziły pozytywną opinię na temat programu studiów i zaproponowanych efektów kształcenia oraz zgłaszały wyraźną potrzebę przygotowania i zatrudnienia psychologów na rynku lokalnym. Nie budziła zastrzeżeń opiniujących nakreślona sylwetka absolwenta, która została sformułowana w taki sposób, aby posiadał odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w realizowaniu zadań zawodowych związanych ze studiowanym kierunkiem oraz specjalnościami. Od osób opiniujących uzyskano wyraźną akceptację nakreślonej sylwetki absolwenta. Wnioski z przeprowadzonych dyskusji wykorzystano do opracowania programów trzech specjalności oferowanych absolwentom szkół średnich, którzy będą zainteresowani studiowaniem psychologii (w przypadku uruchomienia kierunku).
Sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi – pracodawcami	Podczas dyskusji (indywidualne wywiady) z interesariuszami zewnętrznymi poddawano analizie i ocenie stopień zainteresowania pracodawców rynku lokalnego przyszłymi absolwentami określonych specjalności na kierunku psychologia. Na podstawie rozmów uzyskano potwierdzenie dla potrzeby proponowania studentom (w przypadku uruchomienia kierunku) specjalności: <i>Psychologia działalności społecznej i zawodowej człowieka</i>, zwłaszcza, że praca zawodowa obecnie jest szczególnie cenioną wartością zarówno dla mężczyzn jak i dla kobiet. Wymagania stawiane przez współczesny rynek pracy i dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji są coraz wyższe i dla wielu ludzi trudne do spełnienia. Pracodawcy oczekują od młodych ludzi mobilności, przedsiębiorczości oraz postawy proaktywnej. Wszystkie te oczekiwania uwzględniono w ofercie dydaktycznej. Uzyskano także potwierdzenie dla planowanej specjalności: <i>psychologia kliniczna</i>, której ukończenie może wzbogacić liczbę psychologów w środowisku lokalnym oferujących wsparcie i pomoc osobom zaburzonym, chorym, nie nadążającym za tempem zmian, źle przystosowanym. Także trzecia z zaproponowanych specjalności: <i>psychologia wspierania rozwoju w cyklu życia człowieka</i> okazała się adekwatną odpowiedzią na potrzeby środowiska lokalnego dotyczące nie tylko dzieci i młodzieży, ale także coraz liczniejszej w Kielcach i województwie świętokrzyskim grupy ludzi starzejących się i starych, którzy także wymagają profesjonalnej opieki psychologicznej. Jednym ze skutecznych sposobów weryfikowania proponowanej oferty specjalizacji a także przygotowania studentów do przyszłej pracy zawodowej będą praktyki w instytucjach proponowanych przez interesariuszy zewnętrznych: poradnie psychologiczne, szpitale, centra interwencji kryzysowej, ośrodki wychowawcze i in. W trakcie prowadzonych rozmów rozważano także potrzebę udziału osób z instytucji zewnętrznych (np. wybitnych praktyków z firm, skutecznych przedsiębiorców, wybitnych specjalistów psychologów) w zajęciach dydaktycznych ze

	studentami proponowanego kierunku psychologia.
--	--